

ISSN 1505-599x

Gazeta PRABUCKA

UKAZUJE SIĘ OD 1992r.

Bezpłatny biuletyn informacyjny Urzędu Miasta i Gminy Prabuty

Styczeń - Marzec 2014

Problem demontażu kładki podczas Sesji Rady Miejskiej w Prabutach str. 7-8

Zakończenie II etapu budowy
kanalizacji sanitarnej str.7

Gminny Stół Bożonarodzeniowy
w Obrzynowie str.9 - 10

Wywiad z gościem PCKiS
Renatą Przymyk str.4-5

Wywiad z Pełnomocnikiem Burmistrza ds. Oświaty, Kultury, Sportu i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi - Palmirą Trzcińską - Kowalską

Marcin Kruszyński - W pierwszym pytaniu chciałbym zapytać o Komisję Oświaty Rady Miejskiej w Prabutach, która odbyła się w połowie lutego. Jak mogliśmy dowiedzieć się ze strony internetowej Prabut, podczas komisji rozmawiano o stanie przygotowań do realizacji obowiązku szkolnego przez sześciolatki, które jak wiadomo, pójdą w tym roku po raz pierwszy do szkół. Jak ten stan przygotowań wygląda w gminie Prabuty?

Palmira Trzcińska-Kowalska - Witam Państwa serdecznie. Rok 2014 jest kolejnym rokiem reformy w oświacie, a dokładnie zmian wprowadzanych w organizacji i podstawie programowej etapu przedszkolnego i wczesnoszkolnego. Jak zapewne ogólnie wiadomo, od pierwszego września 2014 roku, dzieci sześciolatki zaczną podlegać obowiązkowi szkolnemu, czyli rozpoczynają obowiązkowo naukę w szkołach podstawowych. Istotnym faktem jest to, że w 2014 roku naukę w klasach pierwszych rozpoczną dzieci, które urodziły się w roku 2007, a do tej pory nie podjęły nauki w szkole oraz wszystkie dzieci urodzone od pierwszego stycznia do trzydziestego czerwca 2008 roku. Jeżeli chodzi o prawo do rozpoczęcia obowiązku szkolnego, będą go miały dzieci, które urodziły się w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2008 roku. W Mieście i Gminie Prabuty obowiązek szkolny dzieci sześciolatki będzie realizowany w czterech szkołach podstawowych, miejskiej Szkole Podstawowej nr 2 w Prabutach oraz trzech szkołach wiejskich, w Obrzynowie, Rodowie i Trumiejkach. Na dzień dzisiejszy pozytywnie oceniam stan przygotowań naszych szkół podstawowych do przyjęcia dzieci sześciolatki. Pragnę podkreślić, że w szkołach prace przygotowawcze do przyjęcia najmłodszych uczniów nadal trwają. W ostatnich dwóch latach dyrektorzy szkół dołożyli wiele starań, aby zaopatrzyć swoje placówki w potrzebne sprzęty szkolne, zabawki edukacyjne oraz infrastrukturę sanitarną dostosowaną do potrzeb dzieci. W każdej szkole znajdują się miejsca do zabaw ruchowych, do których sprzęt zakupiliśmy w ramach realizacji programu „Radosna szkoła”. Wszystkim osobom odpowiedzialnym za edukację w naszej gminie zależy na tym, aby najmłodsze uczniowie czuli się w szkołach bezpiecznie i z radością uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych.

M.K. - Już po wakacjach sześciolatki pójdą do prabuckich szkół, ale czy ten fakt nie przełoży się w jakiś sposób na funkcjonowanie prabuckich przedszkoli?

P.T.-K. - W naszej gminie obowiązek przedszkolny pięć i sześciolatek jest realizowany poprzez pracę dwóch przedszkoli niepublicznych w mieście i trzech oddziałów

przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych usytuowanych na wsiach. W prabuckich przedszkolach niepublicznych zwolnią się miejsca dla dzieci młodszych, trzy i czterolatek, dla których brakowało do tej pory miejsc w przedszkolach. Wszystkie dzieci pięć i sześciolatek, które nie podejmą obowiązku szkolnego, będą miały prawo realizować swój obowiązek przedszkolny w przedszkolu. Oddziały przedszkolne w wiejskich szkołach podstawowych będą nadal funkcjonowały w ramach pięciogodzinnej podstawy programowej dla dzieci zamieszkałych w ich obwodach szkolnych. Chciałabym zwrócić uwagę na to, że nasze przedszkola i oddziały przedszkolne są dobrze przygotowane do przyjęcia dzieci w wieku od trzech do sześciu lat. Aktualnie nie widzę zagrożenia dla pracy przedszkoli poprzez fakt odejścia dzieci sześciolatek do szkół podstawowych. Myślę, że przejście części dzieci sześciolatek do szkół zwiększy dostępność do edukacji przedszkolnej dzieciom młodszym i stan, który utrzymuje się aktualnie będzie obowiązywał od pierwszego września.

M.K. - Wspominała Pani o potrzebach dostosowania pewnych rzeczy infrastrukturalnych w szkołach podstawowych do przybycia sześciolatek, a ja muszę zapytać szerzej, ponieważ wiem, że zajmuje się Pani monitorowaniem potrzeb w zakresie infrastruktury w naszych placówkach oświatowych. Jak te potrzeby wyglądają? Jakie inwestycje infrastrukturalne są potrzebne, aby szkoły mogły coraz lepiej funkcjonować?

P.T.-K. - Niewątpliwie niezbędnym elementem infrastrukturalnym szkół podstawowych w zakresie wczesnej edukacji są place zabaw. Aby proces edukacyjny dzieci młodszych przebiegał prawidłowo, ważne jest stworzenie warunków do aktywności ruchowej, czyli zorganizowanie dobrze wyposażonych miejsc do zabawy wewnątrz obiektów szkolnych oraz place zabaw w pobliżu szkoły. Jedynie Szkoła Podstawowa Nr 2 w Prabutach, poza innymi obiektami sportowymi możliwymi do wykorzystania przez dzieci młodsze, nie posiada placu zabaw. W budynku edukacji wczesnoszkolnej znajduje się stale doposażona sala do zabaw ruchowych, natomiast plac zabaw planujemy wybudować i oddać do eksploatacji w 2014 roku, przed nowym rokiem szkolnym. Wstępny koszt budowy placu zabaw wynosi 90 tys. zł. Jeżeli chodzi o pozostałe szkoły, to najpilniejszą potrzebą jest remont dachu na obiekcie głównym Gimnazjum im. Marii Curie – Skłodowskiej w Prabutach. Planujemy, że w okresie wakacji, taki remont dachu zostanie przeprowadzony. Jest to inwestycja, której koszty oceniamy na blisko 300 tysięcy zł. Widzimy również potrzebę remontu boiska szkolnego przy Gimnazjum, jednakże jest to zadanie na najbliższe lata.

M.K. - Żyjemy w takich czasach, że akty legislacyjne w Polsce ewoluują dosyć szybko. Jest wiele pomysłów na przeróżne rozwiązania. Chciałabym zapytać Panią

Redakcja: Prabuckie Centrum Kultury i Sportu. Redaktor wydania: Krzysztof Fedoruk. Skład i grafika: Adrian Sobieraj. Adres redakcji: 82-550 Prabuty, ulica Łąkowa 22. tel: 55 278 23 19, e-mail: gazetaprabucka@pckis.pl

jako praktyka działań na polu oświatowy - jak z Pani punktu widzenia wyglądają najkonieczniejsze zmiany w prawie dotyczące oświaty?

P.T-K. - O konieczności zmian w prawie oświatowym mówi się już od wielu lat. Dwa podstawowe dla oświaty akty prawne jakimi są ustawa o systemie oświaty oraz ustawa Karta Nauczyciela, która reguluje pracę nauczycieli są dokumentami często nowelizowanymi. Stoję na stanowisku, iż zmiany prawa oświatowego nie są adekwatne do oczekiwań, w szczególności, w obszarze finansowania nowych zadań zleczonych przez państwo samorządom terytorialnym. Niewiele jest w Polsce samorządów którym przekazywana subwencja oświatowa wystarcza na realizację zadań oświatowych. Zdecydowana większość, w tym Miasto i Gmina Prabuty dokłada z dochodów własnych do bieżącego utrzymania oświaty. Pojawiające się nowe zobowiązania ustawowe, zmuszają organy prowadzące szkoły do wprowadzania ograniczeń w wydatkach lub bolesnych oszczędności. Jak już wiemy, zapowiadane od kilku lat zmiany ustawy Karta Nauczyciela nie zostaną w najbliższym czasie wprowadzone. Jednakże bardzo liczymy na to, że chociaż jeden postulat samorządowców zostanie zrealizowany i dodatek z tytułu zatrudnienia nauczycieli w szkołach wiejskich będzie składnikiem wynagradzania wchodzącym do naliczania średnich wynagrodzeń, a nie był traktowany jako dodatek socjalny. Poprawiłoby to kondycję finansową wielu samorządów i uchroniło przed wypłatą niczym nie uzasadnionego dodatku uzupełniającego.

M.K. - **Na koniec chciałbym zapytać o plany samorządu prabuckiego co do działań na polu oświaty w roku 2014. Proszę o przedstawienie kilku najważniejszych kierunków działań.**

P.T-K. - Najważniejszym jest ocena sieci szkolnej w Mieście i Gminie Prabuty, bo ona determinuje planowanie działań w obszarze oświaty w perspektywie krótko i długoterminowej. Rozpatrując naszą sieć szkolną przytoczę swoją wypowiedź z lutowego posiedzenia Komisji Oświaty Rady Miejskiej, w której podkreśliłam, że aktualnie funkcjonująca sieć szkolna w naszej gminie jest stabilna i oceniając ją w kontekście wskaźników demograficznych naszej gminy, jest ona optymalna i racjonalna. Jednocześnie, w najbliższych latach nie grozi nam zamknięcie żadnej placówki oświatowej. Myślę tutaj zarówno o przedszkolach, jak i o szkołach miejskich i wiejskich. Pragnę zwrócić uwagę na fakt, że zgodnie z wprowadzonymi zmianami ustawy o systemie oświaty, oddziały przedszkolne w szkołach wiejskich od 1 września 2016 roku staną się przedszkolami, czyli charakter szkół wiejskich przyjmie charakter zarówno szkół podstawowych jak i przedszkoli, a w kolejnych latach, coraz młodsze dzieci będą nabywały prawo do realizacji edukacji przedszkolnej. Nabycie przez dzieci czteroletnie w roku 2015 i dzieci trzyletnie w roku 2017 prawa do edukacji przedszkolnej nakłada na gminę obowiązek zapewnienia każdemu dziecku miejsca w przedszkolu, a to ma wpływ na bieżące działania samorządu zarówno w kwestii inwestycyjnej jak i organizacyjnej. Jeżeli chodzi

o szkoły realizujące kolejny etap edukacyjny, czyli gimnazja, to aktualnie sytuacja jest stabilna. Roczniki, które kwalifikują się do nauki w gimnazjach, są na tyle liczne, że żadnej ze szkół nie grozi zamknięcie lub restrukturyzacja. Zwracam też uwagę na to, że w związku z tym, że sieć szkolna nasza jest stabilna, w najbliższych latach nie przewidujemy szczególnych zmian w najbardziej wrażliwym obszarze, czyli zatrudnieniu nauczycieli i obsługi. Przejściowo, niewielka grupa nauczycieli może otrzymać propozycję zmniejszenia wymiaru zatrudnienia, co jest jedną z metod na uniknięcie utraty pracy, ale to już są procesy, których nie da się uniknąć. W momencie, kiedy nauczyciel ma do wyboru utratę pracy lub zmniejszenie wymiaru zatrudnienia, najczęściej podejmuje decyzję o zmniejszeniu wymiaru zatrudnienia.

Kontynuując wątek sieci szkolnej pragnę poinformować, że w nowym roku szkolnym 2014/2015 rozpocznie pracę nowa placówka oświatowa, prowadzona przez Fundację „Sapere Aude” z Kwidzyna, do której na zajęcia rehabilitacyjno – edukacyjno - wychowawcze będą uczęszczali dzieci niepełnosprawne z Miasta i Gminy Prabuty. Ośrodek będzie funkcjonował w obiekcie „Kossakówki” przy Gimnazjum w Prabutach. W najbliższych latach działania naszego jak i każdego innego polskiego samorządu, oprócz realizacji bieżących zadań, będą skupiały się na realizacji kolejnych, nowych pomysłów na polską edukację, a jest ich coraz więcej i co istotne mają wpływ na kondycję finansową samorządów.

Jubileuszowy koncert Renaty Przymyk

Ostatni piątek stycznia upłynął w bardzo ciepłej atmosferze w Prabuckim Centrum Kultury i Sportu. Tego dnia odbył się koncert jubileuszowy z okazji 25-lecia pracy artystycznej, wyjątkowej artystki Renaty Przymyk. Specjalna scenografia, nagłośnienie i oświetlenie, wypełniona do ostatniego miejsca sala PCKiS, piosenki te najstarsze, a także takie, które ukażą się na najnowszej płycie Renaty Przymyk, to wszystko złożyło się na magiczny koncert.

Sama artystka nie spodziewała się tak ciepłego i miłego przyjęcia w Prabutach, które znalazły się na trasie koncertowej wśród takich miast jak Sopot, Poznań, Wrocław, Bydgoszcz czy Łódź.

Renata Przymyk w fantastyczny sposób nawiązała kontakt z publicznością, która włączyła się w wykonanie największych hitów tj. „Kochana” czy „Babę zesłał Bóg”. Prabucka widownia tego wieczoru stanęła na wysokości zadania, a artystka odwdzięczyła się pięknymi aranżacjami utworów.

KF

Pokoncertowy wywiad z Renatą Przymyk

Krzysztof Fedoruk: To Pani drugi koncert jubileuszowej trasy. Wczoraj był Sopot, dziś Prabuty. Jak wrażenia po pierwszych występach?

Renata Przymyk: Na wczorajszym koncercie jeszcze testowaliśmy wersje, które przygotowaliśmy na próbach. Stresowaliśmy się, bo była to absolutna premiera niektórych aranżacji. Dziś byliśmy już o wiele pewniejsi tych dźwięków. Jest zupełnie inaczej podczas koncertu, gdy publiczność stoi, a tak było w Sopocie, dlatego mogła ona aktywniej uczestniczyć w nim, tańczyć. Ale jak się okazuje, w Prabutach, miejsca siedzące nie pozbawiły widzów szansy reakcji, ruchu, oklasków. Można było też wstać, a to zawsze mnie szalenie wzrusza ponieważ świadczy o tym, że dany moment występu zrobił na ludziach duże wrażenie, coś sprawiło im dużą przyjemność. A my po to właśnie jesteśmy i to od 25 lat, żeby wspólnie przeżywać piosenki. Nigdy nie starałam się jakoś demonizować wielkiego poczucia misji, ale jednak zawsze jest to wzruszające, gdy widzę, że piosenki robią na widzach

wrażenie. Śpiewam z serca i widzę, że do serca trafiają, i to jest chyba największy sukces tego ćwierć wieku. Ciągłe jest publiczność, która chce słuchać tych utworów, żywo reaguje, przeżywa je razem ze mną. Cudownie jest, gdy ludzie razem ze mną śpiewają refreny, czy całe piosenki, rozpoznają je.

Z tym też wiązał się pewien stres, bo jednak minęło 25 lat, więc mogą być na widowni osoby, które będą pamiętać może tylko ostatnie kilka lat mojej twórczości. Nigdy nie mam pewności wśród publiczności znajdują się tacy, którzy pamiętają jeszcze te pierwsze rzeczy. Czy jeżeli zaprezentujemy je nawet w trochę oswojonych, bardziej współczesnych wersjach, to będą one rozpoznawalne. Dlatego tym bardziej cieszyłam się, że takie właśnie osoby były.

Widać było, że w zdecydowanej większości widownia reagowała tak jakby знаła te piosenki, przy wielu śpiewała razem ze mną. Podsumowując: fantastyczna publiczność, pełna sala i bis na stojąco na koniec. Jestem zachwycona!

K.F: 25 lat na scenie to kawał czasu. Pokonała Pani drogę od „Mało znanej szansonistki” do „Panienki z temperamentem”. Jak wspomina Pani te ćwierć wieku?

R.P: Z ogromnym sentymentem, ale szczerze mówiąc nawet nie zauważyłam, że to już tyle lat minęło. Przypomnieli mi o tym współpracownicy (śmiech). Zasugerowali, że skoro już 25 lat za mną, to może by to jakoś uczcić? „Jakie 25 lat?” - pomyślałam w pierwszej chwili. Zaczęłam liczyć i fakyczenie! I było to liczenie od samych początków śpiewania, czyli od wygranego festiwalu studenckiego w 1989 roku. To wydarzenie stanowi początek mojej muzycznej drogi. W zasadzie śpiewam odkąd pamiętam. Gdy tylko przypominam sobie od czego to się wszystko zaczynało, to myślę sobie, że wtedy wszystko to wydawało mi się niepoważne. Byłam studentką, lubiłam śpiewać, więc nie miałam nic do stracenia startując na jednym czy drugim festiwalu studenckim.

Potem nagle wszystko nabrało rozpędu, ale pomyślałam sobie: „Nie, hola! Ciągłe to jest tylko hobby, pasja”. Skończyłam studia i miałam na koncie dwie nagrane płyty, trzecią już prawie skończoną, oraz nagrody na największych festiwalach w Polsce. Stwierdziłam wtedy, że trzeba podjąć decyzję i zająć się tym na poważnie, nie rozdrabniając się na inne rzeczy. Bardzo długo nie traktowałam śpiewania jako możliwość sposobu na życie. To dzięki publiczności zawdzięczam to, że dostawałam tak duże wsparcie, taki kredyt zaufania i ciągłe potwierdzenia tego, że ciągle chcą mnie słuchać. Pierwsza płyta, wtedy jeszcze winylowa, była wielkim wydarzeniem. Potem okazało się, że wstrzeliłam się w idealny moment, kiedy wchodziły na rynek płyty kompaktowe, wszyscy mówili mi: „A kto to kupi, takie drogie i w ogóle...”. Szybko okazało się, że moja płyta była druga w Polsce, pod względem sprzedażowym, po Obywatelu GC. I te witryny sklepowe... Obywatel GC i, gdzieś tam moja płyta. Nagraliśmy jeden album, udało się, ale ciekawe czy się uda drugą? - myślałam wtedy.

W międzyczasie rozpadła się Ya Hozna (zespół, w którym

Wolskim – przyp. red.), mieliśmy inne pomysły na te piosenki. Stworzyłam więc nowy zespół, była to bardziej poetycka koncepcja, ale też mi się spodobała. Mijały kolejne lata, pomysłów coraz więcej, i faktycznie ten czas mijał tak od płyty do płyty, od koncertu do koncertu, od trasy do trasy, i nie wiem, kiedy te 25 lat minęło. To były bardzo pracowite, wspaniałe lata. Miałam dużo szczęścia do współpracowników, ale najbardziej do publiczności.

K.F: Pani działalność artystyczna to nie tylko muzyka. Kilkakrotnie występowała Pani w sztukach teatralnych. Czy teatr zajmuje ważne miejsce w Pani życiu?

R.P: Sporo. Jest na drugim miejscu, zaraz po koncertowaniu. Ma mocną pozycję. Na swoim koncercie - z czego jestem szalenie dumna - mam muzykę do kilku spektakli teatralnych, niektóre z nich były wydane na płycie, a za jedną dostałam nawet nagrodę na festiwalu teatralnym w Polkowicach. To muzyka do spektaklu „Szyc” według Hanoch'a Levina, wystawionego w Teatrze Barakah. Z resztą „Szyc” jest wciąż grany, m.in. w Krakowie. To naprawdę dobry spektakl.

Miałam szczęście brać również udział w wielu innych ciekawych przedsięwzięciach teatralnych. Z resztą, z tego co wiem „Balladyna” - mój debiut jeśli chodzi o muzykę teatralną - też wciąż żyje na teatralnych scenach, bo był grany w Kołobrzegu, „przejął” go inny teatr, ale wykorzystał tę samą muzykę. Inny spektakl, czyli „Monsters”, do którego też napisałam muzykę, również

wciąż można zobaczyć w Teatrze Rampa w Warszawie. Niektóre rzeczy nie są już grane ale z „Odjazdu” (płyta, na którą składają się utwory pisane z myślą o spektaklu o tej samej nazwie – przyp. red.) powstała płyta więc też jest jakiś zapis i ciąg dalszy. Zachowałam sobie taką małą epizodyczną rolę w „Tramwaju zwanym pożądaniem”, który ciągle można zobaczyć na deskach Teatru Bagatela w Krakowie. Te związki z teatrem są ciągle żywe. Niestety, nie wszystkie propozycje jestem w stanie przyjąć ze względu na czas i ogrom pracy. Miałam być wróżką w spektaklu dla dzieci „Pinokio”. To po prostu coś cudownego, ale niestety nie udało mi się pogodzić tego wszystkiego z przeniesieniem się na czas prób, na dwa miesiące, do Poznania. Ale wierzę, że gdy pojawią się kolejne propozycje, które będę w stanie zrealizować, to na pewno z nich skorzystam.

Korzystając z okazji chciałabym polecić uwadze słuchaczy naszą nową płytę, która ukaże się na jesieni. Jest trochę opóźniona ze względu na to, że jubileuszowa trasa się rozrosła. Na marginesie dodam, że podczas dzisiejszego koncertu pojawiła się jedna piosenka z nowej płyty. Co warto podkreślić, na 25-lecie mieliśmy zagrać 25 koncertów w największych miastach, ale okazało się, że zainteresowanie jest większe. Bardzo dziękuję za zaproszenie do Prabut i mam nadzieję do usłyszenia!

Koncert Noworoczny

Koncerty Noworoczne muzyki klasycznej, w wielu miejscach na świecie, na stałe wpisały się już do kalendarzy wydarzeń kulturalnych. Tę muzyczną tradycję wprowadzić postanowiło również Prabuckie Centrum Kultury i Sportu.

Podczas pierwszego Prabuckiego Koncertu Noworocznego, na scenie PCKiS, zaprezentował się zespół Artis, który w Prabutach gościł już kilkakrotnie podczas letniego festiwalu Viva Musica.

W trakcie występu dominował repertuar klasyków wiedeńskich oraz znane arie operetkowe. Koncert wywarł duże wrażenie na publiczności zebranej w sali widowiskowej, która nie szczędziła artystom gromkich braw. Noworoczny wieczór zwieńczył pokaz sztucznych ogni. KF

Podpisanie umowy na dofinansowanie szpitala w Prabutach

27 grudnia 2013 roku, burmistrz Bogdan Pawłowski oraz prezes Szpitala Specjalistycznego w Prabutach Paweł Chodyniak, podpisali umowę na dofinansowanie prabuckiej lecznicy. Towarzyszyli im: skarbnik Miasta i Gminy Prabuty Elżbieta Wykner oraz prokurent spółki Janina Dzik. Zgodnie z umową gmina wesprze finansowo szpital kwotą 150 tys. zł, która przeznaczona zostanie na zakup sprzętu medycznego. To kolejny przykład modelowej współpracy szpitala z gminą. Przypomnijmy, że w minionych latach gmina przekazała na rzecz szpitala środki finansowe, na zakup sprzętu remont bloku operacyjnego.

KF

Konsultacje społeczne w sprawie przebudowy drogi Prabuty - Kwidzyn

10 grudnia, w sali Prabuckiego Centrum Kultury i Sportu, mieszkańcy naszej gminy mieli możliwość uczestniczenia w spotkaniu z przedstawicielami firmy DGN Pracownia Drogowa Sp. z o. o., opracowującej projekt przebudowy drogi wojewódzkiej nr 521 Prabuty – Kwidzyn.

Włodzimierz Kubiak, wicedyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich, poinformował mieszkańców o planach remontu drogi wojewódzkiej nr 522 na odcinkach Kamienna – Prabuty, Trumiejki – Trumieje oraz Kołoząb – Górki.

KF

Spotkanie z senatorem Leszkiem Czarnobajem w sprawie dróg wojewódzkich

31 grudnia w biurze poselsko – senatorskim, wójtowie i burmistrzowie gmin powiatu kwidzyńskiego i sztumskiego spotkali się z senatorem Leszkiem Czarnobajem.

Rozmowy dotyczyły stanu dróg wojewódzkich, ze szczególnym uwzględnieniem projektu „Drogi dla Powiśla”, który miał być realizowany przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku.

Pierwszy przeprowadzony przetarg, po otwarciu ofert 16 grudnia, nie został rozstrzygnięty. Do przetargu stanęła tylko jedna firma, a jej oferta cenowa przekraczała o 15 mln kwotę, jaką przeznaczył na to zadanie inwestor, czyli ponad 52 mln.

W ramach tego projektu mają zostać przebudowane odcinki dróg wojewódzkich nr 515, 519 oraz 522.

KF

Posiedzenie gminnej spółki wodnej

W dniu 3 lutego, w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Prabutach, odbyło się walne posiedzenie Gminnej Spółki Wodnej. Podczas spotkania przewodniczący spółki Piotr Piotrowski przedstawił rozliczenie wydatków za rok 2013 oraz plan wydatkowania środków na rok 2014. Plan wydatków przewiduje kwotę 240 tys. zł, w tym koszty na konserwację rowów melioracyjnych (100 tys. zł), konserwację drenowań (60 tys. zł) oraz przydomowe oczyszczalnie (80 tys. zł). Uczestnicy walnego posiedzenia podjęli uchwałę udzielenia absolutorium członkom zarządu spółki Piotrowi Piotrowskiemu, Waldemarowi Kępcze, Stanisławowi Anders.

KF

Drugi etap budowy kanalizacji sanitarnej w Prabutach ukończony

W poprzednich numerach „Gazety Prabuckiej” przedstawialiśmy przebieg prac realizacji projektu, jakim była budowa kanalizacji sanitarnej w Prabutach – etap II. Prace budowlane nad tym projektem ukończono 12 grudnia, a wykonawcą inwestycji był Zakład Wielobranżowy Usługowo – Produkcyjny „FISZER” z Brodnicy. Inwestycja została zrealizowana dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2013 z działania Lokalna infrastruktura ochrony środowiska oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Celem budowy kanalizacji było zmniejszenie dysproporcji w zakresie wyposażenia w infrastrukturę odbioru i oczyszczania ścieków, co w przyszłości wpłynie na poprawę standardów życia mieszkańców Prabut. Wartość projektu wyniosła ponad 1 500 000 zł z czego ponad 1 000 000 stanowi dofinansowanie z Unii Europejskiej. W ramach projektu wybudowanych zostało około 3 km sieci kanalizacji sanitarnej w ulicach Mazurska, Mickiewicza, Okrężna, Zamkowa oraz rozgałęzieniach ulicy Rypińskiej. Z nowo wybudowanej kanalizacji sanitarnej korzysta 425 mieszkańców miasta, a ilość odebranych ścieków przez Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa w Prabutach wyniesie 16 300 m³/rok.

KF

Obrady XXXVI sesji Rady Miejskiej. Pismo protestacyjne w sprawie likwidacji kładki nad torami w Prabutach.

W dniu 29 stycznia, odbyła się pierwsza w tym roku sesja Rady Miejskiej. Podczas sesji podjęto uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego pod nazwą „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Podjęto także uchwałę w sprawie dotacji udzielanych przedszkolom niepublicznym z budżetu Miasta i Gminy Prabuty.

Radni Rady Miejskiej przygotowali pismo do inwestora modernizacji linii kolejowej E 65 PKP PLK w sprawie likwidacji kładki dla pieszych nad torami oraz problemów, na jakie napotyka samorząd gminy przy realizacji tej inwestycji.

Poniżej prezentujemy treść pisma skierowanego do Zakładu Linii Kolejowych w Gdyni.

„W związku z pismem z dnia 16.01.2014 r. dot. zamknięcia kładki dla pieszych na torami linii kolejowej 009 Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny w Prabutach, pragnę wyrazić swoje oburzenie działaniami PKP PLK S.A., jako inwestora realizującego modernizację linii E65. Władze Miasta i Gminy Prabuty wielokrotnie zwracały się do inwestora i głównego wykonawcy z propozycją rozwiązania problemu komunikacji pieszej pomiędzy tzw. Osiedlem „Zatorze”, a południową częścią miasta. Nasze uwagi zgłaszane były na etapie projektowania. Proponowaliśmy wówczas, również z uwagi na planowaną likwidację kładki, wybudowanie oprócz przejścia tunelowego na wysokości dworca, chodnika w ciągu drogi 521 od ulicy Wojska Polskiego do ulicy Jagiełły. Rozwiązanie to mogłoby w znaczny sposób poprawić bezpieczeństwo pieszych. Niestety nasz wniosek nie został przyjęty.

W 2013 roku podczas rozmów z przedstawicielami inwestora (m.in. p. M. Pilasem i p. Lidka) proponowaliśmy wspólne sfinansowanie w/w chodnika ze środków budżetu gminy i inwestora PKP PLK S.A. Również wówczas otrzymaliśmy odmowę współpracy i kolejne zapewnienie, że kładka nad torami będzie zamknięta i zlikwidowana dopiero po oddaniu do użytku przejścia tunelowego.

Obecnie zaskakiwani jesteśmy decyzją o zamknięciu kładki bez uprzedniego poinformowania nas o sposobie organizacji ruchu pieszych.

organizacji ruchu pieszych.

Postępowanie inwestora w zaistniałej sytuacji uważam za niedopuszczalne. Budowa najważniejszej nawet linii kolejowej z udziałem środków UE nie może być usprawiedliwieniem dla notorycznego utrudniania życia mieszkańcom i nie liczenia się z głosami samorządowców. Wręcz przeciwnie, inwestycje te winny być przykładem przyzwoitego działania inwestora w oparciu o prawo i dobrosąsiedzką współpracę.

Nie godzimy się na obarczanie mieszkańców utrudnieniami, które wynikają tylko i wyłącznie z winy inwestora, a w szczególności słabego przygotowania dokumentacji, złej organizacji robót i braku dostatecznego nadzoru nad działaniami wykonawców.

Żądamy natychmiastowych rozmów z władzami samorządowymi i podjęcia działań zmierzających do przedstawienia rozsądnych rozwiązań umożliwiających mieszkańcom Osiedla „Zatorze” bezpieczne i wygodne komunikowanie się z pozostałą częścią miasta, jak również rozwiązania wielokrotnie zgłaszanych inwestorowi problemów m.in.

- wykonania odwodnienia drogi gminnej w m. Julianowo;
- zabezpieczenia skarpy drogi dojazdowej do gospodarstw w Julianowie;
- zorganizowanie spotkania inwestora i wykonawcy z przedstawicielami Spółki Wodnej w celu omówienia m.in. posadowienia przepustów pod nasypem linii E65;
- zobowiązania inwestora do przywrócenia stanu pierwotnego dróg gminnych;
- wyjaśnienia podstaw bezprawnego naszym zdaniem zamknięcia przejazdu kolejowego w ul. Daszyńskiego;
- odtworzenia odcinków dróg wraz z odwodnieniem w m. Gdakowo;
- przedstawieniem rozwiązania odprowadzenia ścieków w ul. Wojska Polskiego”.

Pismo zostało podpisane przez wszystkich radnych Rady Miejskiej w Prabutach.

Pismo to zostało również skierowane do wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej, starosty Jerzego Godzika, marszałka Mieczysława Struka, senatora Leszka Czarnobaja, posła Jerzego Kozdronia i europarlamentarzyistów z województwa pomorskiego.

KF

Z ostatniej chwili - kładka utrzymana!

Mamy dobrą wiadomość dla mieszkańców „Zatorza” w związku z wysłaniem apelu Rady Miejskiej w Prabutach w sprawie kładki, spółka PKP PLK zdecydowała, że kładka łącząca osiedle „Zatorze” z centrum miasta nie zostanie zlikwidowana do czasu oddania do użytku przejścia podziemnego na dworcu kolejowym. Planowane zakończenie prac budowy przejścia podziemnego na dworcu kolejowym w Prabutach przewidziane jest na czerwiec bieżącego roku. Jednocześnie kolejarze zobowiązali się do utrzymania kładki w dobrym stanie technicznym.

KF

Wywiad z prezesem Przedsiębiorstwa Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa w Prabutach.

Krzysztof Fedoruk - Z jakich inwestycji wodno-kanalizacyjnych realizowanych przez UMiG w Prabutach w ostatnich latach jest Pan szczególnie zadowolony.

Mariusz Kubich - Z pewnością najważniejszą inwestycją ostatnich lat była budowa nowej Stacji Uzdatniania Wody w Prabutach – dzięki temu możemy dostarczać naszym odbiorcom wodę o doskonałych parametrach. Cieszą także ostatnie inwestycje kanalizacyjne, dzięki którym praktycznie 100% mieszkańców miasta ma możliwość korzystania z sieci sanitarnej, dodatkowo powstała także sieć kanalizacyjna w Kleczewie i Raniewie.

Kolejną inwestycją, o której należy wspomnieć, jest kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Grodziec, polegającej na budowie nowej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, a także lokalnej bezobsługowej oczyszczalni ścieków.

Krzysztof Fedoruk - Czy możemy dowiedzieć się czegoś więcej na temat Stacji Uzdatniania Wody?

Mariusz Kubich - Jest to obiekt bardzo nowoczesny, wyposażony w najlepsze dostępne na rynku urządzenia. Sam proces uzdatniania pomimo, że sterowany komputerowo jest oparty wyłącznie na naturalnych procesach tj. napowietrzaniu i filtracji. Stacja uzdatniania jest wyposażona w zbiornik retencyjny o pojemności 500 m³ oraz agregat prądotwórczy. Dodatkowo posiadamy 3 studnie głębinowe o stałej wydajności oraz dwa niezależne rurociągi zasilające miasto – bezpieczeństwo dostaw wody jest bardzo wysokie. Do wody nie są dodawane jakiejkolwiek substancje chemiczne. Parametry wody są doskonałe, znacznie lepsze niż wymagają tego normy. Aktualne badania wody są zawsze dostępne na stronie internetowej www.pewik.pl. Przy okazji przypomnę, że woda z SUW Prabuty nie odbiega składem od wody butelkowanej, a wielu przypadkach jest od niej znacznie lepsza. Litr wody butelkowanej kosztuje ok. 1 zł natomiast litr wody z kranu mniej niż pół grosza. Dodatkowo woda w sieci jest zawsze świeża i wolna od zanieczyszczeń związanych z przechowywaniem wody w plastikowych opakowaniach. Zachęcam do picia wody z kranu.

Często przez odbiorców poruszany jest temat tzw. kamienia w wodzie. Odpowiedzialna za to zjawisko jest twardość wody, czyli zawartość w wodzie związków wapnia i magnezu, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu. Woda miękka jest dobra dla czajników i pralek, ale wręcz szkodliwa dla naszego organizmu, ponieważ wypłukuje potrzebne nam składniki mineralne.

Krzysztof Fedoruk - Jakie czynniki mają wpływ na cenę wody i ścieków w Prabutach?

Mariusz Kubich - Na cenę mają na pewno wpływ coraz większe wymagania stawiane przed firmami wodociągowymi, a także wzrost kosztów amortyzacji

w związku z realizowanymi inwestycjami. Jednak głównym czynnikiem wpływającym na ceny jest poziom sprzedaży wody, a w szczególności ilość sprzedawanych m³. wody w przeliczeniu na km sieci wodociągowej. Z uwagi na brak na terenie gminy przemysłu wodochłonnego a także rozproszony charakter zabudowy mieszkaniowej, ilości te są bardzo niskie. Nasze ceny wody i ścieków są często porównywane np. do cen w Kwidzynie, jednak moim zdaniem takie porównania nie mają całkowicie sensu. Jeśli weźmiemy pod uwagę np. fakt, że Kwidzyn nie posiada własnej oczyszczalni ścieków - korzystając z dobrodziejstwa IP Kwidzyn S.A., dodając do tego kilka dużych zakładów przemysłowych na terenie Kwidzyna a także bardziej zwartą zabudowę na terenie Gminy Kwidzyn, jasnym staje się fakt, że woda i ścieki muszą tam być tańsze. Dla przykładu podam, że w sąsiedniej Gminie Susz ceny wody i ścieków są na podobnym poziomie co w Prabutach. Generalnie ceny wody i ścieków w Polsce stale rosną i to w szybkim tempie a w niektórych gminach już teraz za wodę i ścieki trzeba płacić około 50 zł za 1 m³.

Krzysztof Fedoruk - A co z ciepłem? W Kwidzynie też jest taniej.

Mariusz Kubich - Musi być taniej. Mamy tu do czynienia z dokładnie taką samą sytuacją jak w przypadku oczyszczalni ścieków. Kwidzyn nie posiada swojej ciepłowni i korzysta z bardzo taniego ciepła z IP Kwidzyn S.A. Ceny ciepła w miejscowościach posiadających ciepłownię gazowe są porównywalne, a w wielu przypadkach wyższe od cen w Prabutach. W momencie budowy miejskiej kotłowni gaz ziemny był najtańszym paliwem i w założeniach ciepło miało być tańsze niż z kotłowni węglowych. Niestety rzeczywistość okazała się inna i w chwili obecnej Polska ma najdroższy gaz w Unii Europejskiej. Jedyne co możemy zrobić to ograniczać maksymalnie koszty stałe, np. już od kilku lat miejska kotłownia jest bezobsługowa posiadając jedynie zdalny dozór.

Krzysztof Fedoruk - Może zmiana paliwa na węgiel?

Mariusz Kubich - Jest to często sugerowane rozwiązanie. Niestety moim zdaniem trudne do zrealizowania. Po pierwsze wiązało by się to z bardzo kosztowną inwestycją, wzrostem kosztów amortyzacji i obsługi a po drugie uważam, że były by poważne problemy z lokalizacją i społeczną akceptacją budowy kotłowni węglowej.

Krzysztof Fedoruk - Czy czeka Nas podwyżka cen wody, ścieków i ciepła w 2014 roku.

Mariusz Kubich - Jeśli chodzi o wodę i ścieki to na pewno nie. PEWIK jest w dobrej kondycji finansowej. Został już złożony wniosek do Rady Miasta o przedłużenie okresu obowiązywania dotychczasowych taryf na kolejny rok. W przypadku ciepła - na to pytanie będzie można odpowiedzieć znając ceny gazu ziemnego przed rozpoczęciem kolejnego sezonu grzewczego. Zaznaczę, że koszt paliwa tj. gazu ziemnego i oleju opałowego stanowią ponad 70 % całości kosztów wytwarzania ciepła. Niestety na ceny tych paliw nie mamy żadnego wpływu i zależą one od wielu czynników w tym także politycznych. Mogę jednak powiedzieć, że na dzień dzisiejszy w oparciu o aktualne dane nie przewiduję zmiany taryfy na ciepło.

Gminny Stół Bożonarodzeniowy Obrzynowo 2013

W sobotę, 14 grudnia, w świetlicy wiejskiej w Obrzynowie, Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty, Prabuckie Centrum Kultury i Sportu, Koło Gospodyń Wiejskich w Obrzynowie oraz Rada Sołecka Sołectwa Obrzynowo zorganizowali gminny przegląd stołów bożonarodzeniowych.

Na odświętnie przygotowanych stołach zagościły przede wszystkim potrawy wigilijne, wykonane przez przedstawicieli sołectw: Gonty, Jakubowo, Kołodzieje, Laskowice, Rodowo, Stańkowo, Sypanica, Szramowo, Trumiejki i gospodarzy Obrzynowo.

Nie zabrakło również składania życzeń świąteczno-noworocznych, a w części artystycznej imprezy na scenie zadebiutował „Chór Jędrzeja”, który wykonał najpiękniejsze polskie kolędy.

Poniżej prezentujemy fotorelację z Gminnego Stołu Bożonarodzeniowego.

KF

Kolejny WOŚP za nami

XXII Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, w którym zagrano na potrzeby zakupu specjalistycznego sprzętu dla dziecięcej medycyny ratunkowej i godnej opieki medycznej seniorów pokazał, że mieszkańcy Miasta i Gminy Prabuty mają wielkie serca.

Niedziela w Prabuckim Centrum Kultury i Sportu była dniem pełnym wrażeń.

Najpierw zaprezentowały się prabuckie przedszkola, flażoletowa grupa ze Szkoły Podstawowej nr 2. W ciągu dnia na scenie zobaczyć można było również Elfy, zespół instrumentalny Piotra Majki, grupy taneczne Aleksandry Orzechowskiej i Karoliny Geldon, ZKS Squad, 11 Cover Group oraz Andżelikę Czyż z zespołem. Finał uświetnił także brawurowy występ Chóru Jędrzeja.

Pomiędzy występami odbywały się licytacje. W tym roku wylicytować można było m.in. piłkę z podpisem Zbigniewa Bońka prezesa PZPN, koszulkę z autografami szczypiornistów MMTS Kwidzyn, „orkiestrowe koszulki”, pierwszy numer „Gazety Prabuckiej” z 1992 roku oraz wiele innych ciekawych przedmiotów.

Prabucki finał zakończyło światło do nieba, czyli audio-wizualne show przygotowane przez Łukasza Olszewskiego.

Oprócz niedzielnego finału w PCKiS wielka orkiestra grała, i to dosłownie, w Miejskiej Hali Sportowej. W dwa dni rozegrano turnieje badmintonu oraz piłki nożnej halowej.

Obie propozycje cieszyły się dużym zainteresowaniem. W trakcie imprez, uczestnicy oraz kibice mogli skosztować pysznego ciasta i chleba ze smalcem.

Również największe sołectwa naszej gminy jak co roku zorganizowały finały WOŚP.

W Obrzynowie już o godz. 9:00 wolontariusze ruszyli do pracy. Pod okiem opiekunów zbierali pieniądze do puszek. W sali wiejskiej, mieszkańcy oglądali „Jasełka” przygotowane przez teatrzyk szkolny, słuchali kolęd w wykonaniu uczniów klasy II oraz brali udział w zabawie „Śpiewać każdy może”. W międzyczasie odbywała się aukcja i loteria fantowa.

Wolontariusze kwestowali również w obrębie szkoły w Trumiejkach, a w sali wiejskiej urządzono sztab, w którym dzięki koordynacji Anety Lizińskiej i Marzeny Urbańskiej zorganizowano dyskotekę oraz loterię fantową.

W sumie podczas XXII Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy udało się zebrać 12 806,35 zł!

W tym:

PCKiS – 9 152,60 zł

Miejska Hala Sportowa – 764,44 zł

Obrzynowo – 1 385,13 zł

Trumiejki – 1 504,18 zł

KF

Radość Tworzenia

„Radość Tworzenia” to coroczna akcja charytatywna, która już po raz czwarty została zorganizowana przez Przedszkole Niepubliczne „Miś Uszatek”.

Celem imprezy jest prezentacja występów teatralnych, ale przede wszystkim zbiórka słodczy dla najuboższych dzieci z Miasta i Gminy Prabuty.

W tym roku mogliśmy podziwiać występ przedszkolnego koła teatralnego „Przyjaciele Misia Uszatka” w przedstawieniu pt. „Calineczka” oraz „Wilk i Czerwone Kapturki” w wykonaniu pracowników przedszkola.

W świąteczny nastrój wprowadziła nas inscenizacja pt. „W Zimowej Krainie”, podczas której wystąpiły śnieżynki, bałwanki i aniołki.

Z zebranych słodczy przygotowano 70 paczek, które zostały przekazane potrzebującym.

KF

Radość kołędowania po raz ósmy

Na stałe w kalendarz wydarzeń kulturalnych miasta i gminy wpisali się Przegląd Przedstawień Świątecznych „Radość kołędowania”, który po raz ósmy, 3 stycznia, odbył się w Zespole Szkół w Rodowie.

W przeglądzie udział wzięły zespoły teatralne z Niepublicznego Przedszkola „Bratek”, Niepublicznego Przedszkola „Miś Uszatek”, Szkoły Podstawowej w Prabutach, Szkoły Podstawowej w Obrzynowie, Prabuckiego Centrum Kultury i Sportu, Szkoły Podstawowej w Trumiejkach oraz Gimnazjum w Rodowie.

Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe statuetki aniołów. Po raz kolejny honorowy patronat nad przeglądem objął burmistrz Miasta i Gminy Prabuty Bogdan Pawłowski oraz ks. proboszcz Parafii Prabuty Mariusz Pietrzykowski.

KF

Prabucki Mikołaj dzieciom

Już od 16 lat na terenie gminy Prabuty przeprowadzamy akcję "Prabucki Mikołaj Dzieciom". Jak co roku przyniosła ona wiele radości i uśmiechu, wśród najmłodszych mieszkańców naszej gminy.

Akcja „Prabucki Mikołaj Dzieciom” nie odbyłaby się, gdyby nie instytucje i osoby prywatne, wspierające tę szlachetną akcję, którymi są: Urząd Miasta i Gminy w Prabutach, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prabutach, Miejska Hala Sportowa w Prabutach, Prabuckie Centrum Kultury i Sportu, Niepubliczne Przedszkole "Miś Uszatek" w Prabutach - Beata Lewandowska, Firma Bomet Bogdana Pawłowskiego, Sklep Rolno-Spożywczy Ewy i Wiesława Tomaszewskich oraz proboszcz rodowskiej parafii ks. Dariusz Polak.

KF

Super Nova i jej „Jubileusz”

15 grudnia, w sali Prabuckiego Centrum Kultury i Sportu, odbyła się premiera przedstawienia „Jubileusz”, na podstawie sztuki Antoniego Czechowa w wykonaniu prabuckiej „eksportowej” grupy teatralnej Super Nova.

„Jubileusz” to jednoaktówka opowiadająca historię pewne rocznicy obchodzonej przez urzędników banku. Urzędnik Chirin usilnie pisze sprawozdanie, Szypuczyn próbuje utrzymać estymę uroczystości w sytuacji, gdy w powagę wydarzenia narusza irytująca obecność przejętej minioną podróżą trzpiotliwej żony Tatiany, domagającej się zwrotu pieniędzy- wdowy Mierczutkiny i chorego, gderliwego Chirina. Sytuacja staje się nie do zniesienia, a różnice „charakterków” zamkniętych w czterech ścianach małego, jubileuszowego banku owocują konfliktem, który- jak na Czechowa przystało – nazwać by trzeba wielką awanturą o nic.

W przedstawieniu wystąpili: Stanisława Stachura, Joanna Misiewicz, Teresa Wajs, Jarosław Galiniewski, Mariusz Demczyński, Danuta Domaszewicz, Barbara Serafinowicz oraz Wioletta Wajs. Sztukę wyreżyserowały Agnieszka Suwińska oraz Dorota Mosakowska natomiast scenografię przygotował Krzysztof Mosakowski.

KF

Szkolenia realizowane przez MGOPS

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prabutach podjął działania w ramach realizacji projektu systemowego pt. „Wsparcie środowiska osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małomiasteczkowych”.

Spośród kilkunastu uczestników projektu z Miasta i Gminy Prabuty, trzy osoby od 9 grudnia 2013 r. do 20 grudnia 2013 r., brały udział w Szkoleniu zawodowym pt. „Skuteczny sprzedawca z elementami sprzedaży telefonicznej”. Działanie jest dla uczestników w 100 % bezpłatne – w ramach projektu sfinansowaniu podlegają koszty zakwaterowania i wyżywienia, przejazdów oraz organizacji szkolenia. Na czas szkolenia uczestnicy zostali zakwaterowani w Hotelu „Zawisza” w Bydgoszczy, gdzie odbywają się zajęcia.

Projekt zakłada różnorodne wsparcie aktywizacji społecznej oraz zawodowej dla osób niepełnosprawnych, które posiadają lekki, umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności i posiadają niepełnosprawność sprzężoną lub rzadką. Wyjątek stanowią osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, które jest wystarczające i nie wymaga dodatkowych kodów czy zaświadczeń.

Również z udziałem uczestników projektu systemowego pt. „Wsparcie środowiska osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małomiasteczkowych” w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Prabutach w dniach 7 – 8 stycznia oraz 27 – 28 stycznia odbyły się Warsztaty Umiejętności Społecznych pt. „Efektywna komunikacja interpersonalna” i „Aktywne metody poszukiwania pracy”. Wszystkie szkolenia zostały zrealizowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w partnerstwie z Fundacją Aktywizacja w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej, Poddziałanie 1.3.6. PFRON – projekty systemowe.

MGOPS

Liczenie nietoperzy w Prabutach

Co roku w okresie zimowym odbywa się liczenie nietoperzy, zimujących w zabytkowych wodociągach oraz piwnicach zamkowych. Po raz kolejny w tym celu do Prabut przyjechali chiropterolodzy współpracujący z Uniwersytetem im. Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Nietoperzy. Prabuckie zabytkowe wodociągi oraz piwnice zamkowe należą do najważniejszych zimowisk nietoperzy w województwie pomorskim. Nie jest możliwe policzenie wszystkich osobników zimujących w prabuckich podziemiach, ponieważ ssaki te są bardzo wrażliwe na warunki atmosferyczne i poszukują bardzo ciasnych szczelin, dziur i zakamarków do zimowej hibernacji. W zależności od gatunku, jedne nietoperze zimują w chłodnych i wilgotnych miejscach, inne natomiast wolą miejsca suche i ciepłe. W prabuckich podziemiach 17 stycznia naliczono pięć gatunków nietoperzy: nocek Natterera, nocek rudy, karlik większy, gacek brunatny oraz niezwykle rzadki w Polsce nocek łydkowłosy. Niestety w tym roku toruńscy chiropterolodzy nie zaobserwowali nocków dużych, mogło być to spowodowane dość ciepłą zimą.

KF

Podsumowanie programu „Działaj Lokalnie”

13 stycznia, w I Liceum Ogólnokształcącym w Kwidzynie, odbyło się podsumowanie VIII edycji programu „Działaj Lokalnie” Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundację Pokolenia. Wśród dofinansowanych projektów znalazły się m.in.: coroczna impreza „Wawrzynek – Ścieżka Cudów” (międzyszkolne potyczki realizowane przez Zespół Szkół w Rodowie), Obrzynowskie Stowarzyszenie Kulturalne, Koło Gospodyń Wiejskich z Obrzynowa „Smaki Dzieciństwa” oraz Konferencja popularno-naukowa „Zapomniane ludobójstwo na Kresach” (organizowana przez Prabuckie Stowarzyszenie Kresowiaków).

KF

Artystyczne Ferie w PCKiS

Koniec stycznia, a za oknem brak oznak nadchodzącej zimy – tak ferie przywitały dzieci i młodzież szkolną w Prabutach. Więc co mogły robić, gdy nie było szans na białe szaleństwo? Prabuckie Centrum Kultury i Sportu czekało otwarcie na wszystkich zainteresowanych aktywnym spędzeniem wolnego czasu. Wnętrze domu kultury wypełniło się radosnym jazgotem dzieci. Seanse bajek, malowanie, wycinanie, klejenie, rytmika, projektowanie ubrań, gry planszowe, zajęcia teatralne... i wiele innych. Starsi doskonalili swój warsztat muzyczny, rzeźbili pod czujnym okiem instruktora, ćwiczyli strzelanie, poznawali podstawy fotografii. Bardzo cieszył fakt, że wciąż przybywało nowych twarzy.

Nowością były zajęcia Akademii Sztuk Różnych, których celem było ukazanie artystycznego spojrzenia na rzeczy codzienne. Ze zwykłych szarych gazet powstawały piękne suknie, lśniące zbroje. Na nudnych białych koszulkach wyrastały śliczne kwiaty o intensywnych kolorach. Barwną zabawą zaraziły się również stare, zmęczone krzesła, które stały się częścią fortepianu.

Całe ferie obfitowały we wspaniałe spotkania młodych, ambitnych i bardzo zdolnych młodych ludzi. Wszystko to, podsumował czwartkowy dzień w ostatnim tygodniu ferii.

Poranne finałowe zawody strzeleckie, niczym potyczki na olimpiadzie, ostatnie spotkanie z bajkami czy tworzenie 20 metrowego kolazu. Liczna grupa wokalistów wzięła udział w konkursie karaoke, prezentując niezwykle wysoki poziom. Tuż po, dzieci wystawiły przedstawienie pt. „Zaczarowany Książę”, zaskakując swoim talentem aktorskim. Ten dzień zakończyły potyczki DJ'ów, którzy obdarowali słuchaczy dużą dawką energii.

Poniżej prezentujemy fotogalerię z ferii zimowych w PCKiS.

Damian Janiewicz

„Dizajn z odzysku” czy też „gazetowa moda”. Najnowsze trendy na sezon wiosna - lato 2014 :)...

Efekty zajęć plastycznych - lwy i dinozaury z jednorazowych tacek...

Zajęcia strzeleckie pod czujnym okiem Józefa Okorskiego.

Pękająca w szwach pracownia muzyczna podczas warsztatów muzycznych.

Młodzi projektanci mody i ich trendy na sezon wiosna - lato 2014.

Otwarte zajęcia warszabowo - szachowe...

... konkurs karaoke talentów wokalnych...

... energetyczne potyczki Dj'ów.

Fragment imponującego kolażu, podsumowującego zajęcia w Prabuckim Centrum Kultury i Sportu.

Gala Super Sołtys

W dniu 12 lutego w sali Prabuckiego Centrum Kultury i Sportu, uroczystą galą rozstrzygnięto plebiscyt „Super Sołtys” organizowany przez „Kurier Kwidzyński”. Plebiscyt na najlepszego sołtysa powiatu kwidzyńskiego odbył się po raz drugi. W pierwszej edycji Super Sołtys powiatu kwidzyńskiego została Irena Stoltmann, sołtys sołectwa Sypanica. Patronat honorowy nad plebiscytem objął wiceminister sprawiedliwości Jerzy Kozdroń, a patronat główny senator Rzeczypospolitej Polskiej Leszek Czarnobaj, który ufundował nagrodę główną dla zwycięzcy plebiscytu.

Gospodarzem gali był Burmistrz Miasta i Gminy Prabuty, a imprezę poprowadził dyrektor Prabuckiego Centrum Kultury i Sportu Marcin Kruszyński oraz manager do spraw promocji i rozwoju Wydawnictwa Pomorskiego, Jarosław Stojałowski.

W tegorocznej edycji plebiscytu, podobnie jak przed rokiem, wyłoniono najlepszych sołtysów w poszczególnych gminach oraz „Super Sołtysa” powiatu kwidzyńskiego. Najlepszym sołtys Miasta i Gminy Prabuty okazała się ponownie Irena Stoltmann. Natomiast główną nagrodę i tytuł „Super Sołtysa” powiatu kwidzyńskiego zdobył sołtys sołectwa Czarne Małe II w gminie Gardeja.

KF

Posiedzenie Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Turystyki i Młodzieży Rady Miejskiej w Prabutach

12 lutego 2014 r., w Urzędzie Miasta i Gminy w Prabutach miało miejsce posiedzenie Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Turystyki i Młodzieży Rady Miejskiej w Prabutach. Posiedzenie poprowadził przewodniczący komisji Grzegorz Kasprzak. W spotkaniu wzięli udział stali członkowie komisji oraz zaproszeni goście: Burmistrzowie Bogdan Pawłowski i Wojciech Dołęgowski, Pełnomocnik Burmistrza ds. OKSiWzOP, Palmira Trzcńska – Kowalska, dyrektorzy szkół i przedszkoli niepublicznych z Miasta i Gminy Prabuty, przedstawicielki związków zawodowych zrzeszających pracowników oświaty oraz dyrektor Prabuckiego Centrum Kultury i Sportu.

W pierwszej części posiedzenia komisji, zebrani wysłuchali sprawozdania z przebiegu zajęć, które były organizowane podczas ferii zimowych przez Miejską Halę Sportową i PCKiS.

W drugiej części spotkania dyskutowano na temat stanu przygotowań szkół podstawowych do przyjęcia, z dniem 1 września 2014 r., uczniów 6 – letnich, którzy rozpoczną realizację obowiązku szkolnego.

Przypominamy, że zgodnie z zapisami ustawy o systemie oświaty, w roku 2014 rozpoczynają obowiązek szkolny dzieci urodzone w 2007 roku oraz dzieci urodzone w pierwszym półroczu roku 2008 (od 1 stycznia do 30 czerwca). Prawo do rozpoczęcia obowiązku szkolnego mają dzieci urodzone w drugim półroczu roku 2008 (od 1 lipca do 31 grudnia). W trzech wiejskich szkołach podstawowych nadal będą funkcjonowały oddziały przedszkolne, które na mocy ustawy o systemie oświaty, z dniem 1 września 2016 roku, staną się przedszkolami. Obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne nadal obejmuje dzieci 5 - letnie (2009 rok urodzenia) i 6 – letnie (urodzone w drugim półroczu 2008 roku), które nie rozpoczną nauki w szkole. Aktualnie trwają zapisy dzieci do szkół i przedszkoli. W szkołach i przedszkolach można również zasięgnąć wszelkich informacji dotyczących realizacji obowiązku

szkolnego i przedszkolnego. Obecni na spotkaniu samorządowcy, dyrektorzy i nauczyciele dyskutowali na temat problemów związanych z aktualnie zachodzącymi zmianami we wczesnej edukacji szkolnej oraz wyzwaniem przed jakimi stają szkoły i przedszkola, w związku z ustawowym obniżaniem wieku szkolnego i nabywaniem prawa do realizacji obowiązku przedszkolnego. Dużo mówiono na temat roli rodziców i opiekunów dzieci, które podejmą swoje nowe obowiązki szkolne i przedszkolne.

Podczas posiedzenia komisji został poruszony temat funkcjonowania placówek oświatowych w Mieście i Gminie Prabuty, w perspektywie najbliższych lat. W oparciu o dotychczasowe doświadczenia, statystyki demograficzne oraz nowe zadania wynikające ze zmian ustawowych, stwierdzono, że aktualnie obowiązująca w Mieście i Gminie Prabuty sieć szkolna i przedszkolna jest stabilna i nie ma w najbliższych latach realnego zagrożenia zamknięcia którejkolwiek szkoły, czy przedszkola.

KF

Zmiany regulaminu wynagrodzenia nauczycieli

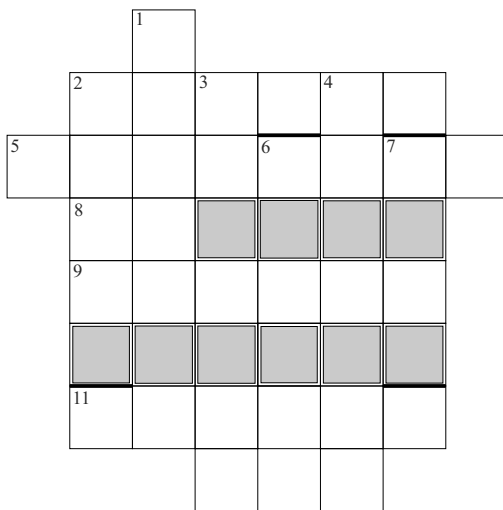
12 lutego 2014 r., w Urzędzie Miasta i Gminy w Prabutach zostało podpisane porozumienie akceptujące zmiany Regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektóre inne składniki wynagradzania, a także wysokości oraz szczegółowe zasady przyznawania dodatku mieszkaniowego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XXXIV/193/2009 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 1 lipca 2009 roku, polegające na zwiększeniu nauczycielom dodatku za pełnienie funkcji wychowawcy klasy.

Porozumienie zostało podpisane przez Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty Bogdana Pawłowskiego Prezes Zarządu Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Prabutach Elżbietę Widawską oraz Przewodniczącą Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Prabutach Małgorzatę Gunajew.

KF

Krzyżówka z iksem

Litery z ciemnych pól utworzą rozwiązanie - imię i nazwisko autorki powieści „Duma i Upředzenie”

Poziomo:

- 2) Miasto w USA nad Rio Grande, Teksas.
- 5) Pieśń śpiewana do ukochanej.
- 8) Balet Arama Chaczaturiana.
- 9) Starożytna nazwa Hiszpanii.
- 10) Nazwisko Iksa
- 11) Wódz Hunów, zwany „biczem bożym”

Pionowo:

- 1) Padlinożerny, chroniony ptak afrykański, głowa i szyja z workiem skórny, nagie.
- 2) Klub piłkarski z Warszawy
- 3) Spis lub wykaz
- 4) Obchodzi imieniny 10 XII,
- 6) Sprzęt sportowy Kamila Stocha
- 7) James, 1931-55, amerykański aktor filmowy, rola w filmie „Na wschód od edenu”

Leon Abramowicz

Ogłoszenie PCKiS

Prabuckie Centrum Kultury i Sportu w Prabutach informuje, że w wyniku zbiórki publicznej przeprowadzonej na podstawie decyzji Burmistrza Miasta i Gminy Prabuty nr OIN.5311.3.2013 z dnia 06 grudnia 2013r., suma zebranych środków w ramach sprzedaży płyt pt. „Kolędy Czas” wyniosła 2.980 zł 00 gr. Wysokość kosztów przeprowadzenia zbiórki – 360 zł 00 gr.

Zbiórka przeprowadzona została w dniach 06 grudnia 2013r. – 06 stycznia 2014r. na terenie miasta i gminy Prabuty podczas wydarzeń i imprez organizowanych przez PCKiS.

Zebrana kwota przeznaczona została na wsparcie materialne dla szkół z terenu miasta i gminy Prabuty.

Joanna Dudajek

Zwiedzajcie Prabuty

*Idźcie w plener bardzo śmiało
Zwiedzać zabytki – niewiele już ich zostało
Jest to miasto szczególne na świecie
Drugiego takiego już nie znajdziecie.
Jest to miasto słynne z urody
Dużo jezior i woda dla ochłody
Także wody uzdrowiskowe – solanki
Oraz szpital im. dr. Anki.
Jest w Prabutach rezerwat przyrody
Brama kwidzyńska – dawna wieża ciśnień wody
Katedra przez wojnę mocno zniszczona
Obecnie odbudowana i odnowiona.
Wodociągi miejskie – niczym smok wawelski
Snują się ulicami
W oddali widzimy kościółek polski
Wieczorem zaś niebo osnute gwiazdami.
Fontanna z lwami gotowymi do skoku
Fragment starej ulicy z bruku – wejście z boku
Lepiej zobaczyć to samemu z bliska
Gdzie woda się leje strumieniem im z pyska.
Ruiny zamku – tylko fundamenty
Ten kto to zniszczył niech będzie wyklęty
Nie jedź do Paryża, ni do Barcelony
Przyjedź do Prabut, a będziesz zadowolony.*

Władysław Kisieliczyn

„Życ, kochać i umierać”

*Życ na próbę nie da się,
Bo żyć, to znaczy przetrwać wszystkie upadki,
Piąć się ku górze
Pomagając innym
I cieszyć się małym szczęściem.
To jest właśnie sztuka życia.
Nie kocha się na próbę.
Pokochać szczerze można tylko raz,
Jeden jedyny raz,
Na zawsze do końca swoich dni.
Ale gdy one już nastąpią, to umrę.
Umrę na zawsze,
Bez żadnych prób,
Bo czy można próbować śmierci?
Wydaje się to nierealne.
Nie można kochać,
Życ
I umrzeć na próbę.*

Julia Łoś

Kolejne sukcesy rodowskich lekkoatletów

Po raz kolejny podopieczni Marcina Kłosińskiego nauczyciela wychowania fizycznego z Rodowa znakomicie prezentowali się na arenach lekkoatletycznych gminy, powiatu i województwa. Systematyczna i ciężka praca, jaka stoi za sukcesami uczniów z Rodowa, to podstawa dobrych wyników, zwłaszcza w konkurencjach wytrzymałościowych, jakimi są biegi średnie i długie.

Oto kilka bardziej wartościowych wyników, które uzyskali uczniowie z Zespołu Szkół w Rodowie w jesienno - zimowych startach:

1) LIWACUP

Kategoria szkół podstawowych

I miejsce - Karolina Wicha

VI miejsce - Kamila Wicha

Kategoria gimnazjum

II miejsce - Sylwia Grębowska

III miejsce - Zuzia Pytlarczyk

2) POWIATOWE SZTAFETOWE BIEGI PRZEŁAJOWE

Kategoria gimnazjum

I miejsce sztafety chłopców- awans do finału województwa pomorskiego oraz II miejsce dziewcząt

3) WOJEWÓDZKIE SZTAFETOWE BIEGI PRZEŁAJOWE - XIV miejsce sztafety chłopców

4) XV ZIMOWE GRAND PRIX SZTUMU W BIEGACH PRZEŁAJOWYCH (po trzech z czterech edycji):

Kategoria Szkół Podstawowych

III miejsce - Denis Brzozowski i Kamila Wicha

Kategoria Gimnazjum

I miejsce - Stanisław Dąbrowski

III miejsce - Sylwia Grębowska

V miejsce - Kinga Felczak

VI miejsce - Zuzia Pytlarczyk

5) MITING LEKKOATLETYCZNY W GRUDZIĄDZU

Stanisław Dąbrowski - III miejsce w kategorii młodzików w biegu na dystansie 1000 m. z czasem - 2:58,42.

Sylwia Grębowska - IV miejsce w kategorii młodziczek na dystansie 600 m. z czasem - 1:54,24 (rekord życiowy na tym dystansie)

Kinga Felczak - czas 8,97 w biegu na dystansie 60 m.

Kinga Felczak - IV miejsce w kategorii młodziczek w skoku w dal - 4.04 m.

Zuzia Pytlarczyk - czas 9,48 w biegu na dystansie 60 m. oraz czas 1:15,79 w biegu na dystansie 400 metrów.

Redakcja „Gazety Prabuckiej” gratuluje młodym sportowcom sukcesów i życzy kolejnych udanych występów na arenach sportowych w gminie, powiecie, województwie czy na Mistrzostwach Polski.

KF

Do trzech razy sztuka. MKS Pogoń ma nowy zarząd

Dopiero za trzecim razem udało się wybrać nowy zarząd Miejskiego Klubu Sportowego Pogoń Prabuty. Pierwsze walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze, które zaplanowano na 13 grudnia, ostatecznie zostało przełożone na inny termin. Na początku spotkania, ze strony dotychczasowego zarządu, wpłynął wniosek o przełożenie zebrania, po to, by do końca stycznia klub mógł się rozliczyć z dotacji od Urzędu Miasta i Gminy Prabuty. W ubiegłym roku miejsko-gminny samorząd wsparł piłkarzy prabuckiej Pogoni kwotą 75 tys. zł.

Podczas drugiego spotkania, które odbyło się 7 lutego, oświadczenie o natychmiastowej rezygnacji z funkcji prezesa złożył Robert Hanas. Tego dnia wśród obradujących zabrakło jednak członków komisji rewizyjnej MKS Pogoń, dlatego też nie złożono sprawozdania z działalności klubu. Pod nieobecność prezesa oraz członków zarządu wyznaczono trzeci termin walnego zebrania. I co ciekawe, trzecie spotkanie odbyło się już... 15 minut później.

Poprowadził je Waclaw Tołstik. Szybko i sprawnie wybrano komisje statutową oraz skrutacyjną, a chwilę później zaprezentowano kandydatury do nowego zarządu klubu.

Prezesem został Ireneusz Ćwiek. Decyzją komisji funkcję wiceprezesów klubu pełnić będą Piotr Tataro oraz Andrzej Tołstik, zaś łączoną funkcję skarbnika i sekretarza powierzono Andrzejowi Ochałowi. Do zarządu weszli jeszcze: Jan Bożek, Stanisław Zdrzałik oraz Michał Tataro.

Redakcja „Gazety Prabuckiej” składa wyrazy głębokiego uznania i podziękowania ustępującemu zarządowi za wiele serca i ciężkiej pracy włożonej w funkcjonowanie klubu, a nowemu zarządowi życzy wielu sukcesów na niwie sportowej i menedżerskiej.

KF

LIST OTWARTY

Nowego Zarządu MKS „Pogoń” do mieszkańców Miasta i Gminy Prabuty.

Szanowni Państwo !

Niewiele jest w naszym mieście instytucji, które wpisałyby się w historię naszego miasta równie mocno co drużyna Pogoni. Ponad 65 lat tradycji, kilkuset piłkarzy, którzy przez te wszystkie lata grali w naszym Klubie, wiele niezapomnianych momentów i uniesień, które niosły ze sobą zmagania naszych futbolistów. To wszystko składa się na spuściznę, którą powinno dostrzegać nie tylko środowisko sportowe, lecz ogół mieszkańców Prabut. Jesteśmy przekonani, że tak właśnie jest i tak zawsze będzie.

Pogoń jest dziś na dużym zakręcie. Szereg mniejszych i większych zaniedbań popełnianych przez lata oraz kilka innych okoliczności sprawiło, że Klub znalazł się w jednym z najtrudniejszych momentów w swojej historii. Zły obraz Pogoni wśród mieszkańców Prabut, problemy kadrowe, bardzo duże zadłużenie i fatalnie wyglądający obiekt przy ul. Jagiełły. Ostatnie miejsce drużyny seniorów w V lidze, to w tym momencie najmniejszy problem. Gorzej już być nie może.

Dlatego powzięliśmy zamiar postawienia MKS-u na nogi. Wraz z Urzędem Miasta i Gminy oraz PCKiS rozpoczynamy renowację naszego obiektu. Jest to przedsięwzięcie bardzo kosztowne i wymagające wiele pracy, ale musimy się go podjąć. Namawiamy do gry w niebiesko – czerwonych barwach, kolejnych umiemy grać dobrze w piłkę prabucian. Na tym polu mamy już efekty. Opracowujemy program spłaty zadłużenia. Bedzie on możliwy tylko przy pozyskiwaniu dodatkowych niż dotacja od UMiG środków. Kwota przekazywana przez miasto pozwala pokryć większość kosztów szkolenia młodzieży i uczestnictwa w rozgrywkach ligowych. Resztę, Klub musi zdobyć własnymi siłami. Dlatego pozwolimy sobie składać zapytania do zamożniejszych prabucian i jednostek gospodarczych o przystąpienie do Klubu Partnerskiego Pogoni Prabuty. Ten funkcjonujący na jasnych zasadach system pozwoli – mamy nadzieję – na spłatę zadłużenia, a w dalszej perspektywie – na rozwój Pogoni. A także przynosiłby korzyści tym, którzy nas wspomagają.

Przed wszystkim jednak, apelujemy do Państwa o życzliwość i wyrozumiałość. Być może ktoś jeszcze chciałby zaangażować się w działanie Pogoni. Każda taka osoba będzie mile widziana. Zapraszamy serdecznie na mecze, które rozgrywane będą na naszym obiekcie, emocji na pewno nie będzie brakować ! Pogoń Prabuty tworzą ludzie – działacze, zawodnicy, kibice i sympatycy. Sprawmy wszyscy razem, aby Pogoń była wizytówką Prabut. Jesteśmy przekonani, że z Państwa pomocą uda nam się ten cel zrealizować.

Zarząd
MKS „Pogoń” Prabuty

TERMINARZ MECZÓW „POGONI” PRABUTY W RUNDZIE WIOSENNEJ NA STADIONIE PRZY UL. JAGIEŁŁY

- 29 marca, godz. 16:00 - Pogoń Prabuty - Wda Lipusz
- 12 kwietnia, godz. 17:00 - Pogoń Prabuty - Borowiak Czersk
- 26 kwietnia, godz. 17:00 - Pogoń Prabuty - Rodło Kwidzyn
- 10 maja, godz. 17:00 - Pogoń Prabuty - Centrum Pelplin
- 24 maja, godz. 17:00 - Pogoń Prabuty - Radunia Stężycza
- 7 czerwca, godz. 17:00 - Pogoń Prabuty - Błękitni Stare Pole
- 22 czerwca, godz. 13:00 - Pogoń Prabuty - Orzeł Subkowy